

Nestor Makhno'nun Gözlerinden Ukrayna'daki Savaş

Mira Oklobdzija

10.03.2022

Rusya başkanı Vladimir Putin, Rusların ve Ukraynalıların kardeş olduğunu, ama Ukraynalıların beyninin yıkandığını söylüyor. Bu mantıkla Kremlin, sözde temiz beyinli ve bilgili Rus askerlerini yoksul, beyni yıkanmış kardeşleriyle savaşmaya yolluyor. Güzel bir tablo değil — ama aynı zamanda yeni de değil. Şu anki çatışma birçok yönüyle, Ukrayna'nın en önemli anarşistlerinden birisinin içinde olduğu daha eski bir trajediyi tekrar ediyor.

Nestor Mahno, şuan Zaporijya nükleer istasyonunun bulunduğu şehirdeki Hulyaipole köyünde doğdu. 1921'e kadar o bölgedeki birçok savaşta yer aldı. Önce 1. Dünya Savaşı'nda Almanya ve müttefikleriyle savaştı, sonra da gerici Beyaz Ordu'yla. Sonra Kızıl Ordu, Mahnovşçina'yı yenilgiye uğratıp Mahno'yu sürgüne zorlayana kadar anarşistler Kyiv'deki hükümetle savaşıyordu.

Rus devriminin ilk aşamalarında Mahno sovyetlerin, yani köylülerin, işçilerin ve askerlerin yerel örgütlenmelerinin fikirlerini kucaklayan bir “kardeş” olarak görüldü. Sorunlar, Mahno Moskova'daki komiserleri ve Komünist Parti'nin iktidarını reddettiğinde başladı. Bu Parti, onu haydut olarak yaftalamak ve antisemitizm ve militarizmle suçlamak için hiçbir çabadan kaçınmadı.

Mahno'nun şöhreti ölümünden sonra on yıllarca devam etti. Bazıları onu sahiplenmeye çalıştı. Colin Darch'ın yazdığı gibi, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden bu yana Ukraynalı sağcı kesimler, Mahno'nun anarşist siyasetini küçümseyerek onu Ukraynalı bir milliyetçi olarak nitelendirmeye çalıştılar. Daha yakın zamanda, 2009'da, Mahno'nun büyüdüğü köy onu yerel bir kahraman olarak adlandırdı ve kasaba meydanlarından birine onun heykelini dikti. 2019'da Oleksandr Ishchenko, Hulyaipole Şehir Konseyi'nin, sanki Mahno şehrin kişisel markasına dahil olmuş gibi şehre turist çekme kampanyası kapsamında Paris'teki Père Lachaise mezarlığından Mahno'nun küllerinin geri getirilmesini talep etmek için hazırlandığını ortaya çıkardı!

Bugün Adam Lent, mevcut çatışma ortamında “Nestor Mahno ne yapardı?” sorusunu soruyor.

Putin'i kovmak için şüphesiz Ukrayna ordusunun yanında şiddetle savaşıyor olsa da, Batı'nın temsil ettiği yoğun güçle ilgili hiçbir yanılsamaya kapılmış olmayacaktı. Elbette Putin'in otokrasisi karşısında tercih edilebilir vaziyettir, ancak yine de nükleer silahlarla dolu, hala çok güçlü devletler üzerine

kurulmuş, hâlâ gezegeni hızla yok eden son derece zengin şirketlerin çıkarlarına hizmet etmektedir.

Daha önce Putin ile aynı çizgide olan dünya liderlerinin Ukrayna'daki savaşa tepkilerini değerlendirirken Mahno'nun şüphecilğini hatırlamak önemlidir. Donald Trump, Putin'i "oldukça zeki" olarak adlandırmakla Rus ordusunun gelişigüzel saldırılarından bahsetmek arasında gidip geldi. Hollandalı PPV partisi lideri Geert Wilders Rus işgalini kınarken, Fransız Marine Le Pen, İtalyan Matteo Salvini ve Macar lider Viktor Orbán gibi Putin'in diğer sağcı taraftarları geçen hafta kendilerini Rus askeri harekâtından uzaklaştırdı.

Bazıları, yine de görüşlerinde tutarlı kaldı. Hollanda parlamentosundaki aşırı sağcı siyasi zümpe ve oportünist Thierry Baudet, Putin'i takdir etmeyen herkesin "Disney Dünyası"nda yaşadığını söyledi. "Ukrayna" diye devam etti, "bir ulus-devlet değildir, bir ülke bile değildir, bunlardan ziyade iki farklı halkın, Rusların ve Rus karşıtlarının bir yığıntısıdır," dedi ve bunların hepsinin NATO'nun provokasyonu yüzünden olduğunu iddia etti. Onun için Putin, "AB'nin absürt savaşçılığı" ile karşı karşıya kalan "muhafazakar Avrupa lideri"ydi.

Sırbistan Devlet Başkanı Aleksandar Vucic, isteksizce Rus işgalini kınarken, Putin'e bunu kalbinin derinliklerinden değil, Batı baskısı nedeniyle yaptığının sinyallerini verdi. Belgrad'da binlerce insan Ukrayna ile dayanışmalarını ilan ediyor, ancak onları "Rus kardeşlerini" açıkça destekleyen başkaları da yakından takip ediyor. Üzücü olan şey "kardeş" gibi basit bir kelimenin bile dünyada politik olarak yüklü bir etiket haline gelmesi.

Mahno'nun ruhu belki de en iyi Rus anarşistlerinin savaş üzerine yayınladıkları pozisyonda bulunabilir:

Biz, Anarşist Savaşçılar kolektifi, hiçbir şekilde Ukrayna devletinin hayranı değiliz. Sürekli eleştirdik ve devlet karşıtlığını geçmişte hep destekledik, ve aynı zamanda Ukrayna güvenlik güçleri tarafından geniş çaplı bir baskının hedefi olduk... Ve Rusya işgali tehdidi ortadan kalktığında bu politikamıza geri döneceğiz. Bütün devletler toplama kampıdır. Ancak şu an Ukrayna'da olan şey bu basit formülün ve her anarşistin savaşta kendi devletlerinin yenilgisi için savaşması ilkesinin ötesine geçiyor. Çünkü bu, sermayenin etki alanlarının yeniden dağılımı üzerinde kabaca eşit iki güç arasındaki bir savaş değil...

Ukrayna’da olan artık emperyalist saldırganlık hareketidir: başarı olursa her yerde özgürlüğün reddiyle sonuçlanacak bir saldırganlık...

Keith Preston’a göre, Ukraynalı anarşistler benzer bir pozisyon aldılar: “Komuta yapısı ve daha büyük sadakat sorunları üzerinde bazı iç anlaşmazlıklar olmasına rağmen Ukrayna’nın kendisinde görünüşe göre yerel anarşistler arasında savaş gayreti için bir fikir birliği var. Sahadaki anarşist askeri çaba, kendileri Ukrayna’nın Bölgesel Savunma Kuvvetlerinin komuta ve kontrolü altında olan Direniş Komitesi bayrağı altında örgütlendi.”

Bu arada, Ukraynalı aktivist ve tarihçi Taras Bilous, Dissent Magazine tarafından yayınlanan Kiev’den Batı Solu’na açık bir mektupta şunları yazıyor:

Son yıllarda, barış süreci ve Donbas savaşının her iki tarafındaki sivil kurbanlar hakkında yazdım. Diyalog geliştirmeye çalıştım. Ama bunların hepsi artık duman oldu. Uzlaşma olmayacak. Putin istediğini planlayabilir, ancak Rusya Kiev’i ele geçirirse ve işgalci hükümetini kursa bile buna direneceğiz. Mücadele, Rusya Ukrayna’dan çıkıp tüm kurbanların ve yıkımın bedelini ödeyene kadar sürecektir.

Bugün Ukraynalıların içinde bulunduğu duruma sempati duyanlar arasında ortaya çıkan geniş fikir birliğine dair hissim şu:

- Rusya bağımsız bir devleti agresifçe işgal ediyor;
- Büyük ölçekte insan felaketi her saat artıyor;
- Batılı ülkeler daha önce hiç olmadığı kadar birleşmiş durumdalar;
- Kolay çözümleri olmayan geleceğe yönelik korkular artıyor;
- İklim değişikliği gibi diğer hayati konular büyük ölçüde askıya alındı;
- Bu savaşın domino etkisi çok daha geniş bir ölçekte kaçınılmazdır;
- Ortalama kamuoyunun görebildiği düzeyde diplomasi, çözümleri dile getirmekte başarısız oluyor;

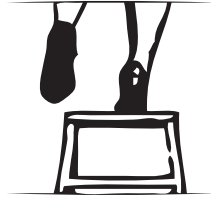
Propaganda, ne yazık ki ve tahmin edilebileceği gibi (yalnızca Moskova'da değil), her yerde mevcuttur.

Ana dünya oyuncularının iktidar mücadelesi, aktif silah kullanımı bağlamında bu savaş bittiğinde bile çok çok uzun bir süre devam edecek. Sonuç belirsiz...

1999'da Hollanda partisi D66 tarafından Yugoslavya'daki savaşın son aşamalarında NATO bombardımanları hakkındaki tartışmaya davet edildim. Onlara NATO bombardımanlarını desteklemediğimi söyledim. Bana başka ne yapılabileceğini sordular. Onlara politikacılar olarak benden daha iyi bilebileceklerini, ancak amaçlarına ulaşmak için şantaj, manipülasyon, yalan, blöf ve tehditlere başvuracaklarını söyledim. Sırbistan'dan değil, Hırvatistan'dan olduğumu söylediğimde seyirciye sürpriz oldu.

Ben de Ukraynalı değilim, ancak Rus ve Ukraynalı anarşistlerin (ve sadece onların değil) bu savaşa karşı çıkmasıyla aynı şekilde Putin'in eylemlerine derinden içerliyorum. Politikalar büyük ölçüde başarısız oldu ve her zamanki gibi bedelini siviller ödedi. Diğer siyasi güçler yeniden bir araya gelmeli, harekete geçmeli ve yeni kardeşlik bağları oluşturmalıdır. Bu arada, Kenneth Surin'in metaforunu kullanırsak Ukrayna, iki büyük kedi arasında sıkışıp kalmış bir fare olarak kalacaktır. Yapabileceğimiz tek şey ise farenin Azov Taburundan ve benzerlerinden uzaklaşmasını ummaktır.

Anarşist Kütüphane

Mira Oklobdzija
Nestor Makhno'nun Gözlerinden Ukrayna'daki Savaş
10.03.2022

26.05.2022 tarihinde şuradan alındı: barikathaber.org

Çeviri: Barikat Haber

İngilizce Aslı: The War in Ukraine through the Eyes of Nestor Makhno

tr.anarchistlibraries.net